

УДК 811.134.2'81'42

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 05.02.2021 р.

Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 10.02.2021 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text] – 95.15 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2021.39.09>

СМИСЛОВА СТРУКТУРА МОДАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ ЕПІСТЕМІЧНОЇ ІМОВІРНОСТІ “PROBABILMENTE” (“PROBABILE”, “PROBABILITÀ”) (на матеріалі італійської мови)

Валерія Ігорівна Охріменко (м. Київ, Україна)

valeriaisabella@ukr.net

доктор філологічних наук, професор, професор кафедри романської філології
Інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Міністерство освіти і науки України)

01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

*У статті розглянуто закономірності квантування інформації у мікротексті функціонування модальних одиниць *probabilmente* (*probabile*, *probabilità*) на матеріалі італійської мови. Модальні одиниці *probabilmente* (*probabile*, *probabilità*) задають квантування інформації у мікротексті, виступаючи у ролі ядра і утворюючи модальні структури разом з приєднувальними компонентами.*

*Модальні одиниці *probabilmente* (*probabile*, *probabilità*) набувають статусу модальних структур у мікротексті їх функціонування, виявляючи типову сполучуваність у приядерній зоні та імплікуючи закономірність вживання мовних засобів на ближній периферії та на периферії мікротексту. Мовні засоби, що вживаються у мікротексті функціонування *probabilmente* (*probabile*, *probabilità*), окреслюють їхню смислову структуру. Ці мовні засоби корелюють з власне визначенням модального значення епістемічної імовірності, в основі якого міститься неповнота уявлення про дійсність, зумовлена привативним епістемічним станом суб'єкта модальної оцінки, та прагнення суб'єкта позбутися привативності.*

Чинником нейтралізації опозиції “уявлення про дійсність vs співвіднесення з дійсністю” є епістемічний стан мовця – суб'єкта модальної оцінки, а мовні засоби його

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistichnoi' semantyky])

Смислова структура модальних одиниць епістемічної імовірності “*probabilmente*” (“*probabile*”, “*probabilità*”)

(на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti

“*probabilmente*” (“*probabile*”, “*probabilità*”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

вираження є здебільшого модальними структурами, що містять квантори як відображення вимірного підходу до інтерпретації дійсності. Прототипними маркерами епістемічної імовірності є *probabilmente* (*probabile*, *probabilità*), що виступають у ролі маркера модальної оцінки імовірності за епістемічним вектором з опорою на прецедент або фонові знання. Смилова структура, що розгортається у мікротексті, відображає вимірний підхід до дійсності крізь призму свідомості суб'єкта модальної оцінки. У їх приядерній зоні вживаються квантори, апроксиматори, екзистенційний предикат, дієслова семантики подієвості, на ближній периферії – каузальні конектори, ментальні предикати на позначення точки зору або дієслова семантики подієвості з дієсловами процесуальної ментальної діяльності; у мікротексті вербалізуються смислові відношення асоціативності або каузальності.

Особистий внесок автора полягає в розвитку концепції когнітивно-семантичного поля модальності, зокрема, розкриття смислової структури модальних одиниць епістемічної імовірності. Згідно цієї концепції, принцип поля виноситься на рівень мікротексту, модальна одиниця є ядром, а різнорівневі мовні засоби, що вживаються у мікротексті її функціонування, розглядаються з ядерно-периферійної точки зору, тобто розглядається взаємозалежність між семантикою модальної одиниці як згорнутою структурою та параметрами мікротексту.

Ключові слова: модальне поле, модальна структура, смислова структура, епістемічна імовірність.

SENSE STRUCTURE OF MODAL UNITS “PROBABILMENTE” (“PROBABLE”, “PROBABILITÀ”) (IN THE ITALIAN LANGUAGE)

Valeria I. Okhrimenko (Kyiv, Ukraine)

valeriaisabella@ukr.net

Advanced PhD (Philology), Professor, Professor at Romance Philology Department,
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article focuses on appropriateness's of quantifying of information in microtext of functioning of modal units “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) in the Italian language. Modal units probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) determine quantifying of information in microtext being nucleus and forming modal structures together with joined components. The modal structure is formed by joined components in according to the

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units “Probabilmente” (“Probabile”, “Probabilità”) (in the Italian Language) (in Ukrainian)
[Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I., valeriaisabella@ukr.net]

regularity rules in the pre-nuclear zone (components combined with modal units "probabilmente" ("probabile", "probabilità") and the near-peripheral zone (components used in the modal sentence with these modal units or in adjacent sentences).

The modal units "probabilmente" ("probabile", "probabilità") being prototypes of the modal meaning of epistemic probability serves as marker of modal evaluation of probability by epistemic vector based on precedent or background knowledge. The sense structure of "probabilmente" ("probabile", "probabilità") spread in microtext reflects measuring approach to reality made by subject of modal evaluation. In their pre-nuclear zone are used quantors, approximators, existential predicate, verbs of action semantics "avvenire", "accadere", "succedere", causative connectors. The near periphery zone is characterized by sense relations of associativeness and causality between parts of modal annunciation. In their near periphery zone are used causative connectors of consequence "perché", "poiché" and mental predicates of point of view "credere", "supporre". Verbs of action semantics "avvenire", "accadere", "succedere", "provare", "argumentare" are combined with verbs of processual mental activity "spiegare", "capire". Such parameters of microtext as spread of perceptive, emotive, volitive, evaluative vectors are not determined because there is no explicit contradiction between situational information and precedent or background knowledge of the subject of modal evaluation.

The modal units "poco probabile" ("poco probabilmente", "poca probabilità") are markers of diminishing of grade of probability by epistemic, volitive and evaluative vector; microtext usually verbalizes partial contradiction between subjective idea and real situation. The using of quantor "poco" in their pre-nuclear zone that determines low grade of epistemic probability make these modal units to be modal structures and causes parameters of microtext to be more determined in comparison with prototypical modal units. In such case volitive and evaluative vectors of microtext are often verbalized and contain binary causal antonymic structures. In the near periphery zone are used lexical units meaning incapacity, fallacy of proofs, unsuccess, uncontrollability, negative evaluation.

The modal units "molto probabile" ("molto probabilmente", "molta probabilità") are markers of increasing of grade of probability by epistemic, volitive and evaluative vector; microtext usually verbalizes concordance between subjective idea and real situation. The using of quantor "molto" in their pre-nuclear zone that determines high grade of epistemic probability make these modal units to be modal structures. In such case volitive and evaluative vectors of microtext are often verbalized and contain binary causal complementary structures including information about proofs of modal evaluation of the point of view of probability. In their near periphery zone are used verbs of choose ("scegliere", "optare", "preferire") often in Conditional Mood, lexical units meaning effectiveness and

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Смислова структура модальних одиниць епістемічної імовірності "probabilmente" ("probabile", "probabilità")
(на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti
"probabilmente" ("probabile", "probabilità") (na materialii italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

positive evaluation. The volitive vector of microtext being verbalized contains information about capability, effectiveness, advisability. The evaluative vector of microtext being verbalized contains lexical units of positive evaluation and Conditional Mood. The annunciations with modal units containing high degree of probability express epistemic state of the subject of modal evaluation that approaches to knowledge. The hypothesis introduced in such annunciation has tendency to be proved and is based not on a precedent or background knowledge but on a system of values.

The author's own contribution consists in development of conception of cognitive-semantics field of modality, in particular, exposure of sense structure of modal units of epistemic probability. According to this conception, field's principle is functioning on the microtext's level, being modal unit a nucleus and forming modal structures together with joined components. The modal structure is investigated in according to the regularity rules in the pre-nuclear zone (components combining with it) and the near-peripheral zone (components used in the modal sentence or in adjacent sentences). There is mutual dependence between a modal unit as reduced structure and parameters of microtext of its functioning.

Keywords: modal field, modal structure, sense structure, epistemic probability.

Вступ

Синергетична парадигма лінгвістичних знань уможливило комплексний підхід до дослідження категорії модальності, і дозволяє уніфікувати підходи, що традиційно розділялися у мовознавстві, зокрема, онтологію і гносеологію, об'єктивність і суб'єктивність.

Актуальність дослідження зумовлюється необхідністю комплексного дослідження категорії модальності у сучасній лінгвістиці, що носить поліпарадигмальний характер. Це дає можливість простежити співвідношення онтології та гносеології, співвідношення об'єктивного і суб'єктивного у мікротексті функціонування модальних одиниць, що співвідноситься з типовою кореферентною дійсністю ситуацією.

Мета дослідження полягає у визначенні смислової структури модальних одиниць *probabilmente* (*probabile*, *probabilità*) із визначенням закономірностей квантування інформації у мікротексті їх функціонування.

Об'єктом дослідження є мікротекст функціонування модальних одиниць *probabilmente* (*probabile*, *probabilità*).

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units "Probabilmente" ("Probabile", "Probabilità") (in the Italian Language) (in Ukrainian) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti "probabilmente" ("probabile", "probabilità") (na materialy italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Ohrimenko V. I., valeriaisabella@ukr.net]

Предметом дослідження є дискретизація смислового простору мікротексту функціонування модальних одиниць *probabilmente* (*probabile*, *probabilità*).

Матеріалом дослідження обрані художні твори італомовних авторів та періодичні публіцистичні видання.

Наукова новизна роботи полягає у першій спробі розкриття смислової структури модального засобу в аспекті встановлення взаємозалежності між його семантикою як згорнутою структурою та параметрами мікротексту його функціонування.

Основний зміст

Згідно концепції функціонально-семантичного поля (ФСП) О. В. Бондарка у результаті проєкції логіко-поняттєвих категорій на мовні здійснюється аналіз семантичних категорій граматики та семантичних функцій різнорівневих мовних засобів з вивченням їх функціональної взаємодії. Функціональний аспект мовних одиниць досліджується з опорою на мовне та позамовне середовище, тобто розглядається оточення одиниці мови у системі та зв'язок із мовленнєвою реалізацією [1, с. 5–14]. У зазначеній концепції вводяться поняття функціонально-семантичного поля та категоріальної ситуації. ФСП визначається як “угруповання (...) комбінованих (лексико-синтаксичних і т. п.) засобів даної мови, що взаємодіють на основі спільності їх семантичних функцій” [1, с. 11]. ФСП як сукупність мовних одиниць, організованих за польовим принципом, з наявністю ядра та периферії, сполучається з категоріальною ситуацією, яка визначається як “типова (...) змістова структура, що ґрунтується на певній семантичній категорії і ФСП, що утворюється ним у даній мові” і “є одним з аспектів загальної ситуації, який передається висловленням, однією з його категоріальних характеристик” [1, с. 12].

На відміну від концепції О. В. Бондарка, у якій категоріальні характеристики досліджуються окремо (аспектуальна, темпоральна, модальна, локативна), ми розглядаємо модальність як глобальну категорію, при дослідженні якої мають враховуватися, зокрема, і аспектуальність, і темпоральність і локативність. Тому ми не обмежуємося рівнем модального висловлення, а розглядаємо також його найближче оточення, тобто рівень мікротексту (зазвичай 3-5 висловлень), і визначаємо модальне поле як когнітивно-семантичне.

Кардинальною відмінністю нашої концепції від усіх існуючих є те, що ми

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistichnoi' semantyky])

Смислова структура модальних одиниць епістемічної імовірності “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

виносимо *принцип поля на рівень мікротексту функціонування мовної одиниці*. За нашою концепцією, *смілова структура модальної одиниці* складається з ядра (власне семантика модальної одиниці), приядерної зони (безпосередня сполучуваність модальної одиниці), ближньої периферії (мовні засоби, що вживаються у висловленні, до складу якого входить модальна одиниця) та периферії (мікротекст функціонування модальної одиниці). Модальні одиниці *probabilmente, probabile, probabilità* за їхньою семантикою відносяться до модального поля *імовірності*. Точкою відліку при розкритті смислової структури модальної одиниці є її *семантика* та зв'язок з *опозицією модального поля*.

Перш ніж перейти до розгляду смислової структури модальних одиниць *probabilmente (probabile, probabilità)*, що належать до КСП імовірності, зупинимось коротко на розмежуванні епістемічної та онтологічної можливості. У концепції ФСП здійснюється розмежування між епістемічною можливістю (складовою мікрополя імовірності ФСП істинності) та онтологічною можливістю (складовою ФСП можливості) [1, с. 162–164], що ґрунтується на розмежуванні онтології та гносеології. Завданням лінгвістичної онтології на сучасному етапі є “відповідь на питання про форму і спосіб буття світу”, проте “крізь призму мови і в модусі суб’єкта” [2, с. 255, 256]: дійсність не має бути абстрагованою від суб’єкта пізнання, а онтологія не повинна втрачати зв’язку з гносеологією. До того ж, модальні предикати *potere* і *dovere* можуть виражати у конкретній мові різні види значень: як алетичні / деонтичні, так і епістемічні, що свідчить про “структурну схожість природних і формальних мов у плані породження модальних понять” [3, с. 190].

У нашій роботі ми спробуємо максимально зблизити епістемічну та онтологічну можливість. У принципі така ідея не є новою: за словами Т. В. Булигіної, “між онтологічною та епістемічною можливістю існує зв’язок: епістемічна можливість передбачає онтологічну (...) говорити, що, можливо, *p* мало місце можна лише, якщо *p* могло мати місце” [4, с. 212]. Диференційним критерієм між епістемічною та онтологічною можливістю ми вважаємо *акцент* на гносеологічному vs онтологічному статусі явищ, дій, подій, що розглядаються крізь призму модальності. Підкреслимо, що йдеться саме про акцент, фокусування уваги: опозицію “онтологія vs гносеологія” ми розглядаємо з позицій діалектичної, а не формальної логіки. Повне протиставлення

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistichnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units “Probabilmente” (“Probabile”, “Probabilità”) (in the Italian Language) (in Ukrainian)
[Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialii italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I., valeriaisabella@ukr.net]

онтологічного та гносеологічного не відображає багатовимірність дійсності.

В основі когнітивно-семантичного поля (КСП) імовірності знаходиться опозиція “уявлення про дійсність vs співвіднесення з дійсністю”, а шкалою виміру виступає епістемічний стан суб’єкта модальної оцінки. Крайніми точками відліку є епістемічний стан незнання та епістемічний стан знання, а домінантним модусом модального поля – епістемічний. Основною характеристикою поля є уявлення про дійсність *різного ступеня повноти*, що вербалізується в мовних засобах з семантикою епістемічної імовірності (від епістемічної можливості до епістемічної необхідності), при цьому прототипом виступає саме епістемічна імовірність.

Модальне значення епістемічної імовірності імплікує різну за ступенем спрямованість до монокаузальності. Епістемічна імовірність допускає ступеневу градацію за кількісним показником: 1) заперечення епістемічної імовірності; 2) низький ступінь епістемічної імовірності; 3) середній ступінь епістемічної імовірності (прототип); 4) високий ступінь епістемічної імовірності; 5) епістемічна імовірність кванторної всезагальності [5, с. 236].

У результаті аналізу фактологічного матеріалу нами було встановлено, що прототипним мовним засобом вираження імовірності в італійській мові є модальні одиниці *probabilmente* – ‘імовірно’, *probabile* – ‘імовірний’ та *probabilità* – ‘імовірність’, що виражають немарковану епістемічну імовірність. Сполучення цих прототипних модальних одиниць з кванторами *poco*, *molto*, *ogni* та заперечним квантором *im-* перетворює їх на модальні структури, кожна з яких має власні закономірності формування системоформотворчих смислів у мікротексті їх функціонування. Їхнє сполучення з кванторами, що складають приядерну зону, перетворює їх на модальні структури [5, с. 236–237].

Латинським етимологом *probabile* є форма *probabilis*, що походить від *probare* ‘схвалювати’. За даними італійського тлумачного словника, ‘імовірно’ вживається відносно прогнозування того, що відбудеться або відбулось, з високим ступенем обґрунтованості але без упевненості [6, р. 1613]. З позицій імовірності може оцінюватися практично будь-який фрагмент дійсності. Вживання певного квантора у приядерній зоні модальної одиниці з одного боку, впливає на квантування інформації в мікротексті, з іншого – відображає певні характеристики позамовної ситуації дійсності. Епістемічний стан мовця – суб’єкта модальної оцінки залежить від параметрів позамовної дійсності, і

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Смислова структура модальних одиниць епістемічної імовірності “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

відбувається *контамінація епістемічного модусу перцептивним, емотивним, волітивним, аксіологічним*, тобто на епістемічний стан мовця впливає сприйняття, емоційне реагування, волевияв, оцінка. Кожен з цих модусів співвідноситься з різнорівневими мовними засобами, що вживаються у мікротексті функціонування модальних одиниць епістемічної імовірності: вживання певного квантора може імплікувати вживання певних лексичних одиниць, вираження категорії оцінки на лексичному і морфологічному рівні (*Modo Condizionale*) тощо. Адже квантори, що відображають “вимірний підхід до реальної дійсності” [7, с. 202] і є стандартизованими засобами вираження градуальності [8], [9].

У результаті аналізу було виявлено, що параметри позамовних ситуацій, які вербалізуються текстовим фрагментом з уживанням: 1) модальних одиниць епістемічної імовірності із заперечним квантором (*improbabile*), 2) прототипних немаркованих модальних одиниць епістемічної імовірності *probabilmente, probabile, probabilità*, 3) модальних одиниць епістемічної імовірності з квантором *poco* (*poco probabile, poca probabilità*), 4) модальних одиниць епістемічної імовірності з квантором *molto* (*molto probabile, molta probabilità*), та 5) модальних одиниць епістемічної імовірності з квантором всезагальності *ogni* (*con ogni probabilità*), відрізняються. Ці параметри корелюють з особливостями квантування інформації у мікротексті функціонування відповідних модальних одиниць [5, с. 236].

В основі модального значення епістемічної імовірності міститься неповнота уявлення про дійсність, зумовлена привативним епістемічним станом суб'єкта модальної оцінки, та прагнення суб'єкта позбутися привативності. Засоби вираження модального значення епістемічної імовірності варіюють від позначення заперечної імовірності (*improbabile*), до ствердження імовірності (*con ogni probabilità*). Прототипними засобами вираження епістемічної імовірності є немарковані модальні одиниці *probabilmente (probabile, probabilità)*. Вони є найуживанішими й ускладнюють визначення типових різнорівневих мовних засобів, що вживаються у мікротексті їх функціонування. Вживання у приєдній зоні *probabilmente (probabile, probabilità)* кванторів *im-, poco, molto, ogni* перетворює їх на модальні структури.

У межах даної статті розглянемо модальні одиниці *probabilmente, probabile, probabilità*.

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units “Probabilmente” (“Probabile”, “Probabilità”) (in the Italian Language) (in Ukrainian)
[Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I., valeriaisabella@ukr.net]

1. Низький ступінь епістемічної імовірності позначається модальною одиницею *poco probabile* (*poco probabilmente*, *poca probabilità*), до складу якої входить квантор *poco*. Низький ступінь епістемічної імовірності зумовлюється об'єктивованими чинниками – обставинами, що склалися, і допускають низький ступінь контролю бажаної ситуації з боку мовця – суб'єкта модальної оцінки, що зазвичай оцінюється негативно. Епістемічний стан мовця визначається в аспекті незнання того, як саме змінити небажану ситуацію. Розглянемо приклад.

La serva era stata licenziata ... (1) Malgrado questa ed altre economie... Luisa non riusciva a tener la spesa dentro l'entrata ... (2) Si era procacciata qualche lavoro di copiatura ... (3) Franco aveva cominciato a copiar anche lui (4), ma ci reggeva meno di sua moglie e poi non c'era lavoro per due (5) (...) Dopo aver meditato alquanto sulla triste situazione e sulla poca probabilità che Franco sapesse uscirne, trovò che dal canto suo la prima cosa a fare era di bere il suo latte e la seconda di andarsene a letto (Fogazzaro, p. 204). Наведений приклад містить розмірковування Луїзи про скрутне економічне становище сім'ї, метою якого є знайти вихід. Загальний епістемічний модус мікротексту є смислоформотворчим інформація структурується через бінарне протиставлення текстових сегментів з волітивним та аксіологічним модусом: перелічення низки спроб заощадити (1), (3), (4) та констатація їх недостатності (2), (5). Відмітимо диз'юнктивні конектори як маркери трансфрастичного (*malgrado*) та внутрішньофразового зв'язку (*ma ... ma*). Мовцем встановлюється домінування об'єктивних чинників негативної ситуації (зроблено все, що можливо) і робиться висновок про малоімовірність знайти вихід і змінити небажану ситуацію.

Розглянемо смислову структуру *poco probabile*. Ця модальна одиниця є модальною структурою, оскільки у ній відбувається злиття ядра *probabile* та приядерної зони *poco*. Вживання у приядерній зоні квантора, що вказує на низький ступінь епістемічної імовірності, каузує більшу визначеність параметрів мікротексту її функціонування у порівнянні з немаркованими засобами стосовно розгортання волітивних та аксіологічних сегментів мікротексту. На ближній периферії модальних одиниць *poco probabile* (*poco probabilmente*, *poca probabilità*), що виражають низький ступінь епістемічної імовірності, вживаються лексичні одиниці на позначення невміння, невдалих спроб, нерезультативності (*non riuscire*, *non sapere*, *non cavarsela*), непідконтрольності (*poco controllabile* / *ingestibile* / *fuori controllo*), лексичні одиниці негативної оцінки (*situazione*

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Смислова структура модальних одиниць епістемічної імовірності “*probabilmente*” (“*probabile*”, “*probabilità*”) (на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “*probabilmente*” (“*probabile*”, “*probabilità*”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>*difficile*).

Загальні параметри мікротексту функціонування засобів низького ступеня епістемічної імовірності визначаються у такий спосіб: контамінація епістемічного, волітивного та аксіологічного модусу з домінуванням епістемічного як смислоформуючого; *волітивні сегменти мікротексту* на позначення неспроможності, нерезультативності (*non riuscire, non cavarsela*); *аксіологічні сегменти мікротексту* на позначення негативної оцінки (*situazione difficile / poco controllabile / ingestibile / fuori controllo*); диз'юнктивні конектори (*malgrado, ma, eppure, però*) як засоби трансфрастичного / міжфразового зв'язку; частотність контамінації модальним значенням заперечної можливості; *poco probabile* (*poco probabilmente, poca probabilità*) у ролі маркера зниження ступеня імовірності модальної оцінки за епістемічним, волітивним та аксіологічним вектором (часткової суперечності між суб'єктивним уявленням та дійсним станом справ). Відмітимо, що волітивні сегменти мікротексту не завжди вербалізуються.

2. Немаркована епістемічна імовірність виражається за допомогою модальних одиниць *probabilmente, probabile, probabilità*. Основним чинником кореферентної дійсності ситуації, що оцінюється з позицій власне імовірності, є епістемічний стан суб'єкта модальної оцінки. Прототипна епістемічна імовірність передбачає передусім зв'язок декодування конкретної ситуативної інформації з епістемічним станом мовця в аспекті опори на прецедент або фонові (енциклопедичні) знання. Розглянемо приклади.

Ma, ad una svolta, ecco, ci sbarra la strada un autofurgone delle pompe funebri, nero e dorato, alto come una casa, senza fiori né seguito: probabilmente andava a prendere il morto a Bracciano (Moravia, p. 149). У наведеному прикладі маркер епістемічної імовірності *probabilmente* вводить гіпотезу, що стосується опису фрагменту дійсності: жалобний фургон, що загороджує дорогу, імовірно, їхав, щоб забрати померлого у Браччіано. Структурування смислових зав'язків у висловлюванні здійснюється за асоціативним принципом: *un autofurgone delle pompe funebri – andava a prendere il morto a Bracciano*, а при продукуванні висловлювання мовець здійснює опору на вивідні знання.

La carrozza s'avvicinava. Era la vettura di zio Sogos? Era presto ancora, ma il vecchio carrozziere aveva probabilmente anticipato l'ora della partenza; la vettura infatti, arrivata vicino al ponte rallentò la corsa e si fermò (Deledda, p. 211). У цьому

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units “Probabilmente” (“Probabile”, “Probabilità”) (in the Italian Language) (in Ukrainian) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I., valeriaisabella@ukr.net]

прикладі маркер епістемічної імовірності *probabilmente* вживається на здійснення імплікації типової події. Побачивши підводу раніше, ніж у домовлений час, дівчина робить висновок, що той, на кого вона очікувала, імовірно, вирішив приїхати раніше. Сміслові зв'язки структуруються так само за асоціативним принципом: *La carrozza s'avvicinava – Era presto ancora – ma il vecchio carrozziere aveva anticipato l'ora della partenza.*

Вищенаведені приклади свідчать про те, що при встановленні (відновленні) смислових зв'язків за асоціативним принципом суб'єкт модальної оцінки оперує квантами інформації і здійснює опору на розділені та вивідні знання. Ця інформація є частиною сформованих уявлень про світ. Тому до приядерної зони *probabilmente* потрапляють квантори, що демонструють вимірний підхід до знань стосовно фрагмента дійсності, що оцінюється з позицій модальності (*più, meno*), числівники (*il 50 per cento*), апроксиматори та квантори всезагальності *quasi tutti, mai, sempre*). Відмітимо також вживання дієслів семантики подієвості *avvenire, accadere, succedere* (як у стверджувальній, так і в заперечній формі) та каузального конектора наслідку *perché*. Наприклад: *Venanzio è morto nell'edificio, e più probabilmente nella biblioteca (Eco, p. 114) “Una porzione di immobile nel grossetano”, probabilmente il 50 per cento della villa al mare che nessuno pignora (L'Espresso, p. 74). Probabilmente ciò non avverrà mai (Capuana, p. 20). Peraltro anche Venanzio lavorava con un leggio, perché probabilmente consultava manoscritti in prestito all'abazia, di cui si faceva copia (Eco, p. 135).*

Сполучуваність для однокореневих модальних одиниць *probabile, probabilità* є аналогічною (квантори *più, meno, molto, poco*, дієслова каузації *rendere, fare*, екзистенційний предикат *essere* + відносний займенник *che* (*rendere più / meno probabile, è probabile che*) та лексична одиниця *probabilità* (прийменник *con* з кванторами, дієслова на позначення зміни кількості *aumentare, diminuire* (*aumentare / diminuire la probabilità*)). Наведемо приклади: *Furono probabilmente le stesse che i maestri della sapienza antica (...)* (Eco, p. 318). *“Se nei prossimi giorni pioverà aumenta la probabilità che invece del granturco (...) venga piantata soia”* (L'Espresso, p. 43). *Però, con ogni probabilità, corrispondeva al suo ideale maschile* (Schiavini, p. 8).

Для ближньої периферії прототипної імовірності *probabilmente* (*probabile, probabilità*) характерними є смислові відношення асоціативності або каузальності між частинами модального висловлення, оскільки мовець – суб'єкт модальної

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Смістова структура модальних одиниць епістемічної імовірності “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

оцінки здійснює висновок з опорою на загальні, розділені та / або вивідні знання. Наприклад: *Probabilmente la faccia da cameriere è proprio la faccia che piace ai clienti (...)* (Moravia, p. 31). У висловленні встановлюються смислові відношення: ‘обличчя офіціанта’ – таке, що подобається клієнтам. Якщо між частинами модального висловлення існують відношення каузальності, до ближньої периферії потрапляють каузальні конектори наслідку (*perché, poiché*) та ментальні предикати на позначення точки зору (*credere, supporre*). Наприклад: *Poiché era stato visto dagli altri monaci (...), era probabilmente precipitato durante le ore più buie della notte* (Eco, p. 40). *Io credo che Bencio fosse sincero nell’attendarsi dall’inchiesta quello che diceva. Probabilmente però voleva al tempo stesso, come Guglielmo aveva previsto (...)* (Eco, p. 143). Дієслова семантики подієвості *avvenire, accadere, succedere provare, argumentare* вживаються у комбінації з дієсловами процесуальної ментальної діяльності *spiegare, capire*. Наприклад: *No, Elena. Probabilmente ciò non avverrà mai. Non so spiegarmi però per quale scopo abbiano potuto inventare la frottola che hanno spacciato* (Carriana, p. 20).

Загальні параметри мікротексту функціонування немаркованої (прототипної) епістемічної імовірності визначаються у такий спосіб: домінування епістемічного модусу в мікротексті як смислоформуєчого; основний спосіб квантування інформації: встановлення / відновлення каузальних зв’язків, структурованих за асоціативним принципом; імплікація *типових* емоційної реакції / стану, наміру, дії: конкретна ситуативність → модальна оцінка з позицій типовості; каузальні конектори наслідку (*perché, poiché*) у якості засобів трансфрастичного зв’язку; *probabile (probabilmente, probabilità)* у ролі маркера модальної оцінки імовірності за епістемічним вектором з опорою на прецедент або фонові знання.

Тепер розглянемо взаємозалежність між семантикою як згорнутою структурою та параметрами мікротексту модального маркера *probabilmente (probabile, probabilità)*.

У *приядерній зоні* ці модальні одиниці сполучається з кванторами *più, meno*, числівниками, апроксиматорами та кванторами всезагальності (*quasi tutti, mai, sempre*), дієсловами на позначення зміни кількості *aumentare, diminuire (aumentare / diminuire la probabilità)*, дієсловами семантики подієвості *avvenire, accadere, succedere* (як у стверджувальній, так і в заперечній формі), каузальними

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units “Probabilmente” (“Probabile”, “Probabilità”) (in the Italian Language) (in Ukrainian)
[Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I., valeriaisabella@ukr.net]

конектором наслідку *perché*, дієсловами каузації *rendere, fare*, екзистенційним предикатом *essere* з відносним займенником *che* (*rendere più / meno probabile, è probabile che*).

Для ближньої периферії прототипної імовірності *probabilmente* (*probabile, probabilità*) характерними є смислові відношення асоціативності або каузальності між частинами модального висловлення, вживання каузальних конекторів наслідку (*perché, poiché*), ментальних предикатів на позначення точки зору (*credere, supporre*), дієслів семантики подієвості *avvenire, accadere, succedere, provare, argumentare* у комбінації з дієсловами процесуальної ментальної діяльності *spiegare, capire*.

Мовні засоби вираження прототипної епістемічної імовірності *probabilmente, probabile, probabilità* є найуживанішими, а модальне значення епістемічної імовірності є прототипом модального поля імовірності. Відноста незаданість багатьох параметрів мікротексту функціонування маркерів прототипної епістемічної імовірності (розгортання інформації за перцептивним, емотивним, аксіологічним векторами) пояснюється відсутністю експліцитно вираженої суперечності між ситуативною інформацією та прецедентними / фоновими знаннями мовця – суб'єкта модальної оцінки.

3. Високий ступінь епістемічної імовірності позначається модальною одиницею *molto probabile* (*molto probabilmente, molta probabilità*), до складу якої входить квантор *molto*. Високий ступінь епістемічної імовірності є зазвичай пов'язаним з контекстом подієвості і оцінності. Формальна структура більшої імовірності імплікує порівняння, що здійснюється не лише за епістемічним вектором; епістемічний модус контамінується зазвичай волітивним та аксіологічним, як засвідчив аналіз прикладів. Розглянемо один із них.

Alla tua stessa età molto probabilmente io avrei scelto un cane sofficie ed elegante, avrei scelto il più nobile e profumato, un cane con cui andare a passeggio per essere invidiata (1). *La mia insicurezza, l'ambiente in cui ero cresciuta mi avevano già consegnato alla tirannia dell'esteriorità* (2) (Tamaro, p. 157). У даному мікротексті чітко простежується поділ на зону генералізації та специфікації. Висловлення (1) містить інформацію про гіпотетичний вибір об'єкта згідно з ціннісними критеріями: найгарнішого собаку, з яким ходити на прогулянку, щоб викликати у всіх заздросці. У висловленні (2) здійснюється обґрунтування вибору системою цінностей мовця, що не суперечить системі цінностей власного соціального

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Смислова структура модальних одиниць епістемічної імовірності “*probabilmente*” (“*probabile*”, “*probabilità*”) (на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “*probabilmente*” (“*probabile*”, “*probabilità*”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I., valeriaisabella@ukr.net]

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

прошарку: бути як усі, приховуючи невпевненість у собі за зовнішнім оточенням. Квантування інформації відбувається через поєднання волітивних та аксіологічних сегментів мікротексту (сміслові відношення комплементарності).

Розглянемо смислову структуру *molto probabile*. Ця модальна одиниця є модальною структурою, оскільки у ній відбувається злиття ядра *probabile* та приядерної зони *molto*. Вживання у приядерній зоні квантора, що вказує на високий ступінь епістемічної імовірності, задає більшу визначеність параметрів мікротексту її функціонування у порівнянні з прототипними немаркованими засобами (*probabilmente, probabile, probabilità*). На ближній периферії *molto probabile* (*molto probabilmente, molta probabilità*), що виражають високий ступінь епістемічної імовірності, функціонують дієслова преференційного вибору (*scegliere, optare, preferire*), що часто вживаються у *Modo Condizionale*, лексичні одиниці семантики результативності, позитивної оцінки (*buono, ottimo, prestigioso, nobile, elegante*).

Загальні параметри мікротексту функціонування засобів високого ступеня епістемічної імовірності визначаються у такий спосіб: контамінація епістемічного модусу волітивним та аксіологічним з домінуванням епістемічного як смислоформотворчого; основний спосіб квантування інформації в мікротексті: комплементарні бінарні каузальні структури – волітивні та аксіологічні сегменти, що містять інформацію про обґрунтування модальної оцінки з позицій імовірності; *волітивні сегменти мікротексту* на позначення спроможності, ефективності, дієвості; *аксіологічні сегменти мікротексту* на позначення позитивної оцінки, системи цінностей суб'єкта модальної оцінки (*nobile, elegante, Modo Condizionale*); частотність уживання кондиціоналу і оцінної лексики); *molto probabile* (*molto probabilmente, molta probabilità*) у ролі маркера підвищення ступеня імовірності модальної оцінки за епістемічним, волітивним та аксіологічним вектором (узгодження між суб'єктивним уявленням та дійсним станом справ).

Отже, у структурі модального значення епістемічної імовірності, що позначають її високий ступінь *molto probabile* (*molto probabilmente, molta probabilità*), епістемічний стан мовця вже визначається як наближення до знання: гіпотеза, що вводиться, зазвичай має тенденцію до обґрунтування. При цьому

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistichnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units “Probabilmente” (“Probabile”, “Probabilità”) (in the Italian Language) (in Ukrainian)
[Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

найчастіше опора здійснюється не на прецедент та фонові знання, як у разі немаркованої епістемічної імовірності, а на систему цінностей.

Висновки

Модальне значення епістемічної імовірності структурується за градуальним принципом й імплікує різну за ступенем спрямованість до монокаузальності. Чинником нейтралізації опозиції “уявлення про дійсність vs співвіднесення з дійсністю” є епістемічний стан мовця – суб’єкта модальної оцінки, а мовні засоби його вираження є здебільшого модальними структурами, що містять квантори як відображення вимірного підходу до інтерпретації дійсності.

Poco probabile (poco probabilmente, poca probabilità) виступають у ролі маркера зниження ступеня імовірності модальної оцінки за епістемічним, волітивним та аксіологічним вектором (часткової суперечності між суб’єктивним уявленням та дійсним станом справ). Вживання у *приядерній зоні* квантора *poco*, що вказує на низький ступінь епістемічної імовірності, перетворює ці модальні одиниці на модальні структури і каузує більшу визначеність параметрів мікротексту їх функціонування у порівнянні з немаркованими засобами стосовно розгортання волітивних та аксіологічних сегментів мікротексту. За умови їх вербалізації ці сегменти мікротексту виражаються здебільшого бінарними каузальними антонімічними структурами. На *ближній периферії* вживаються лексичні одиниці на позначення невміння, невдалих спроб, нерезультативності, невідконтрольності, лексичні одиниці негативної оцінки

Probabilmente (probabile, probabilità), що є прототипними засобами вираження епістемічної імовірності, виступають у ролі маркера модальної оцінки імовірності за епістемічним вектором з опорою на прецедент або фонові знання. Смилова структура *probabilmente (probabile, probabilità)*, що розгортається у мікротексті, відображає вимірний підхід до дійсності крізь призму свідомості суб’єкта модальної оцінки. До *приядерної зони* потрапляють квантори, апроксиматори, екзистенційний предикат, дієслова семантики подієвості *avvenire, accadere, succedere*, каузальні конектори. Для *ближньої периферії* характерними є смислові відношення асоціативності або каузальності між частинами модального висловлення. До *ближньої периферії* потрапляють каузальні конектори наслідку (*perché, poiché*) та ментальні предикати на позначення точки зору (*credere, supporre*). Дієслова семантики подієвості *avvenire, accadere, succedere provare, argumentare* вживаються у комбінації з дієсловами процесуальної ментальної діяльності *spiegare, capire*.

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Смилова структура модальних одиниць епістемічної імовірності “*probabilmente*” (“*probabile*”, “*probabilità*”) (на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “*probabilmente*” (“*probabile*”, “*probabilità*”) (na materialі italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

Незаданість таких параметрів мікротексту, як розгортання інформації за перцептивним, емотивним, волітивним, аксіологічним векторами пояснюється відсутністю експліцитно вираженої суперечності між ситуативною інформацією та прецедентними (фоновими) знаннями мовця – суб'єкта модальної оцінки.

Molto probabile (*molto probabilmente, molta probabilità*) виступають у ролі маркера підвищення ступеня імовірності модальної оцінки за епістемічним, волітивним та аксіологічним вектором (узгодження між суб'єктивним уявленням та дійсним станом справ). Вживання у *прядерній зоні* квантора *molto*, що вказує на високий ступінь епістемічної імовірності, перетворює ці модальні одиниці на модальні структури, а у мікротексті їх функціонування часто вживаються комплементарні бінарні каузальні структури – волітивні та аксіологічні сегменти, що містять інформацію про обґрунтування модальної оцінки з позицій імовірності. На *ближній периферії* функціонують дієслова преференційного вибору (*scegliere, optare, preferire*), що часто вживаються у *Modo Condizionale*, лексичні одиниці семантики результативності, позитивної оцінки. За умови розгортання інформації за волітивним вектором вводиться інформація про спроможність, ефективність, дієвість, доцільність, за умови розгортання аксіологічного вектора – лексичні одиниці позитивної оцінки та *Modo Condizionale*. У висловлюваннях з модальними одиницями, що виражають високий ступінь імовірності, епістемічний стан мовця вже визначається як наближення до знання: гіпотеза, що вводиться, зазвичай має тенденцію до обґрунтування, а опора здебільшого здійснюється не на прецедент чи фонові знання, як у разі немаркованої епістемічної імовірності, а на систему цінностей.

Література:

1. Бондарко, А. В. «Темпоральность.» *Теория функциональной грамматики: Темпоральность. Модальность*: [коллективная монография в 6 т.] (Ленинград: Наука, 1990), 263.
2. Бульгина, Т. В., Шмелев, А. Д. *Языковая концептуализация мира (на материале русской грамматики)*: [монография] (Москва: Языки русской культуры, 1997), 576.
3. Колесникова, С. М. *Функционально-семантическая категория градуальности в современном русском языке*: [учеб. пособие] (Москва: Высш. шк., 2010), 279.
4. Охріменко В. І. «Онтологія та гносеологія категорії модальності в італійській мові.» (Дис. д-ра філол. наук, Київ, 2012), 612.
5. Переверзев К. А. «Пространства, ситуации, события, миры: К проблеме

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units “Probabilmente” (“Probabile”, “Probabilità”) (in the Italian Language) (in Ukrainian)
[Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

лінгвістической онтології.» *Логический анализ языка. Языки пространств* (2000): 255-267.

6. Циммерлинг, А. В. «Этические концепты и семантические поля.» *Логический анализ языка: Языки этики* (2000): 190-199.
7. (IDDLI) II *Dizionario della lingua italiana*, Giacomo Devoto, Gian Carlo Oli, 2-a ediz. (Firenze: Le Monnier, 2000-2001), 2390.
8. McGlone, M. S., Reed, A. B. «Anchoring in the interpretation of probability expressions.» *Journal of Pragmatics* 30 (Amsterdam: Elsevier, 1998): 723-733.
9. Vaidya, A. J., Wallner, M. «The epistemology of modality and the problem of modal friction.» *New directions in the Epistemology of Modality* (USA, 2018), <https://link.springer.com/article/10.1007/s11229-018-1860-2#auth-Michael-Wallner>
10. Охріменко, В. І. «Смислова структура модальних одиниць “sapere” та “essere sapere di” (на матеріалі італійської мови).» *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики* 35 (2019): 164-177.

Джерельна база:

11. Capuana, L. *Serena: Tratto da: “Serena: commedia in tre atti” di Luigi Capuana* (Catania: Società di storia patria per la Sicilia orientale, 1973), http://www.lieberlieber.it/biblioteca/c/capuana/sere na/pdf/serena_p.pdf
12. Deledda, G. *L'Edera* (Milano, Mondadori, 1950), 219.
13. Eco, U. *Il nome della Rosa* (Milano, Tascabili Bompiani, 2006), 539.
14. Fogazzaro, A. *Piccolo mondo antico* (Milano, Mondadori, 1986), 410.
15. Moravia, A. *Racconti romani* (Milano, Bompiani, 1986), 183.
16. Schiavini, L. *Senso unico: Tratto da: “Senso unico” di Laura Schiavini* (Varese: ECO, 1997), http://www.lieberlieber.it/biblioteca/s/schiavini/senso_unico/pdf/senso_p.pdf
17. Tamaro, S. *Va' dove ti porta il cuore* (Milano, Baldini & Castoldi, 1994), 165.
18. *L'Espresso: settimanale di politica, cultura, economia* 17 (1.05.2008), 202.

References:

1. Bondarko, A. V. «Temporal'nost' [Temporality].» *Teorija funkcionalnoj grammatiki: Temporal'nost'. Modal'nost' [Theory of functional grammar: Temporality. Modality]* (Leningrag, Nauka, 1990), 263.
2. Bulygina, T. V., Shmelev, A. D. *Jazykovaya kontseptualizatsija mira (na materiale russkoj grammatiki) [Language conceptualization of the world (in Russian grammar material)]* (Moscow, 1997, 576) (In Russian).
3. Kolesnikova, S. M. *Funktsional'no-semanticheskaja kategorija gradual'nosti v sovremennom russkom jazyke [Functional-semantic category of graduality in*

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Aktual'ni pytannja lingvistichnoi' semantyky])

Смислова структура модальних одиниць епістемічної імовірності “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (на матеріалі італійської мови) (Українською) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti “probabilmente” (“probabile”, “probabilità”) (na materialy italijs'koi' movy)]

© Охріменко В. І. [Ohrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

- contemporary Russian*] (Moscow, 2010), 279.
4. Okhrimenko, V. I. *Ontologija ta gnoseologija kategoriji modal'nosti v italijs'kij movi*. Dokt, Diss [Ontology and gnoseology of the category of modality in Italian. Dokt, Diss] (Kyiv, 2012), 612.
  5. Perevervez, K. A. «Prostranstva, situatsiji, sobytija, miry: k probleme lingvisticheskoj ontologii [Spaces, situations, events, worlds: towards a problem of linguistics ontology].» *Logicheskij analiz jazyka. Jazyki prostranstv* [Logical analyses of language. Spaces languages] (Moscow, 2000): 255-267.
  6. Tsimmerling, A. «Eticheskije kontcepty i semanticheskije polia [Ethics concepts and semantic fields].» *Logicheskij analiz jazyka. Jazyki etiki* [Logical analyses of language. Ethics languages] (Moscow, 2000): 190-199 (In Russian).
  7. *Il Dizionario della lingua italiana*, 2-a ediz., Giacomo Devoto, Gian Carlo Oli (Firenze, Le Monnier, 2000-2001), 2390.
  8. McGlone, M. S., Reed, A. B. «Anchoring in the interpretation of probability expressions.» *Journal of Pragmatics* 30 (Amsterdam, Elsevier, 1998): 723-733.
  9. Vaidya, A. J., Wallner, M. «The epistemology of modality and the problem of modal friction.» *New directions in the Epistemology of Modality* (USA, 2018), <https://link.springer.com/article/10.1007/s11229-018-1860-2#auth-Michael-Wallner> (accessed 5.01.2021).
  10. Ohrimenko, V. I. «Smyslova struktura modal'nyh odynyc' "sapere" ta "essere capace di" (na materiali italijs'koi' movy).» *Problemy semantyky, pragmatyky ta kognityvnoi' lingvistyky* 35 (2019): 164-177.
  11. Capuana, L. *Serena: Tratto da: "Serena: commedia in tre atti" di Luigi Capuana* (Catania: Società di storia patria per la Sicilia orientale, 1973), http://www.lieberlieber.it/biblioteca/c/capuana/sere_na/pdf/serena_p.pdf (accessed 27.01.2021).
  12. Deledda, G. *L'Edera* (Milano, Mondadori, 1950), 219.
  13. Eco, U. *Il nome della Rosa* (Milano, Tascabili Bompiani, 2006), 539.
  14. Fogazzaro, A. *Piccolo mondo antico* (Milano, Mondadori, 1986), 410.
  15. Moravia, A. *Racconti romani* (Milano, Bompiani, 1986), 183.
  16. Schiavini, L. *Senso unico: Tratto da: "Senso unico" di Laura Schiavini* (Varese: ECO, 1997), http://www.lieberlieber.it/biblioteca/s/schiavini/senso_unico/pdf/senso_p.pdf (accessed 28.01.2021).
  17. Tamaro, S. *Va' dove ti porta il cuore* (Milano, Baldini & Castoldi, 1994), 165.
  18. *L'Espresso: settimanale di politica, cultura, economia* 17 (1.05.2008), 202.

(Current issues in linguistic semantics [Aktual'ni pytannja lingvistychnoi' semantyky])

Sense Structure of Modal Units "Probabilmente" ("Probabile", "Probabilità") (in the Italian Language) (in Ukrainian) [Smyslova struktura modal'nyh odynyc' epistemichnoi' imovirnosti "probabilmente" ("probabile", "probabilità") (na materiali italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I.], valeriaisabella@ukr.net